

«Οι Έλληνες ζωγράφοι μέσα από τα μάτια των παιδιών: ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα στον χώρο μιας πινακοθήκης»

Παπαχατζίδου Σταυρούλα, Καπετανίδου Δέσποινα
stavrula.papahatzedu@gmail.com, despoinakape@gmail.com

Θεματικές Ενότητες

Εισαγωγή

Μουσεία και Επικοινωνία

Μουσεία και Μουσειακή Εκπαίδευση

Πινακοθήκη και Μουσειακή Εκπαίδευση

Ο ρόλος του μουσειοπαιδαγωγού

Μουσειακό Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα
στον χώρο της Πινακοθήκης

Συμπεράσματα

Εισαγωγή

Η αξία των μουσείων για τη μετάδοση νέων γνώσεων, την επαφή με νέες ιδέες και άγνωστες κουλτούρες και πολιτισμούς και την επανάκλιση της μνήμης με οικείες εικόνες είναι δύσκολο να αμφισβητηθεί. Μια πινακοθήκη μπορεί, μέσα από τους πίνακες που ειθέτει:

- να μεταδίδει γνώσεις για τον καλλιτέχνη που φιλοτέχνησε το έργο, τον εικονιζόμενο, τη σκηνή που αποτυπώνει ή τον χώρο
- να δημιουργήσει συναισθήματα
- να συγκινήσει
- να εμπνεύσει τους επισκέπτες

Όλο και περισσότερες πινακοθήκες επιλέγουν να αυξήσουν τον αριθμό των επισκεπτών τους διοργανώνοντας μουσειακά προγράμματα για ενήλικες και παιδιά, ώστε να εξοικειωθεί το κοινό με την τέχνη και να καλυφθεί αυτό το «χάσμα».

Η συμμετοχή σε μουσειακά προγράμματα μπορεί να οδηγήσει στην πνευματική και αισθητική καλλιέργεια και ευαισθησία.

Μουσεία και Επικοινωνία

Αδιαμφισβήτητη θεωρείται η σημασία της επικοινωνίας μουσείου-κοινού

Τα σύγχρονα μουσεία καταβάλλουν ιδιαίτερη μέριμνα στην οργάνωση της επικοινωνιακής τους πολιτικής.

Η οικοδόμηση «νέας» σχέσης μουσείου με το κοινό προϋποθέτει ανοιχτή και απρόσκοπτη πρόσβαση στους χώρους της.

Προκύπτει η ανάγκη για επαναπροδιορισμό του επικοινωνιακού ρόλου του μουσείου.

Η ύπαρξη επικοινωνίας προϋποθέτει την ύπαρξη εμπειρίας του επισκέπτη, ώστε να επιτευχθεί ο γενικός καθολικός στόχος, ανάλογα τις ιδιομορφίες του κάθε μουσείου (θέμα, περιεχόμενο, συλλογές, διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι);

«Η εκπλήρωση των επικοινωνιακών στόχων του μουσείου μπορεί να αναπαρίσταται ως η συνάρτηση της καθαρότητας με την οποία συλλαμβάνονται αλλά και την πληρότητα με την οποία αναμεταδίδονται τα μηνύματα».

Μουσεία και Μουσειακή Εκπαίδευση

Οι κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές καθώς και οι εξελίξεις τόσο στην τεχνολογία όσο και στην εκπαίδευση, οδήγησαν τα μουσεία στο να αναβαθμίσουν τους τρόπους προσέγγισης του κοινού αλλά και μετάδοσης πληροφοριών σχετικά με τα εκθέματα που παρουσιάζουν στον χώρο τους. Σε αυτές τις νέες συνθήκες, η μουσειολογία προσαρμόστηκε στα νέα δεδομένα και, με νέα εκπαιδευτικά και τεχνολογικά μέσα, δημιουργούνται μουσειακά εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία αποσκοπούν όχι απλά στο να μεταδώσουν στείρα τις πληροφορίες αλλά να εντάξουν τους ίδιους τους επισκέπτες στη διαδικασία μάθησης και να έχουν πιο ενεργό ρόλο στη μετάδοση γνώσεων.

Μουσεία και Μουσειακή Εκπαίδευση

Το μουσείο δεν έχει παραμείνει το ίδιο στο πέρασμα των χρόνων, και άρα έχει εξελιχθεί και η μουσειακή εκπαίδευση;

Αναμόρφωση και διεύρυνση εννοιών της μουσειακής εκπαίδευσης, της μάθησης και των χαρακτηριστικών τους

ICOFOM: Βασικές Έννοιες της Μουσειολογίας-
Εκπαίδευση

Βασικές Έννοιες της Μουσειολογίας- Εκπαίδευση

Εκπαίδευση είναι:

- η ανάπτυξη των ανθρώπων και των δεξιοτήτων τους με την εφαρμογή των κατάλληλων μέσων.
- η ενεργή καλλιέργεια ηθικών, σωματικών, πνευματικών και επιστημονικών αξιών και γνώσεων.
- η γνώση, η τεχνογνωσία, το «είμαι» και το «ξέρω πως να είμαι».
- σχετίζεται τόσο με το μυαλό όσο και με την καρδιά και εννοείται ως γνώση την οποία επιδιώκουμε να επικαιροποιούμε, ώστε να πετύχουμε κατανόηση και ατομική επανεπένδυση.

Μουσειακή εκπαίδευση είναι:

- ένα σύνολο αξιών, εννοιών, γνώσεων και πρακτικών που έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν την ανάπτυξη του επισκέπτη.
- μια διαδικασία πολιτιστικής καλλιέργειας που βασίζεται σε παιδαγωγικές μεθόδους ανάπτυξης, πραγμάτωσης και απόκτησης νέων γνώσεων.
- η κινητοποίηση της γνώσης που πηγάζει από το μουσείο με στόχο την ανάπτυξη και αυτοπραγμάτωση των ατόμων μέσω της αφομοίωσης αυτής της γνώσης, της ανάπτυξης νέα αισθητηρίων και της απόκτησης νέων εμπειριών.

Βασικές Έννοιες της Μουσειολογίας- Εκπαίδευση

Μουσειακή μάθηση:

είναι η ενέργεια της αντίληψης, αλληλεπίδρασης και αφομοίωσης ενός αντικειμένου από ένα άτομο, η οποία οδηγεί στην απόκτηση γνώσης ή στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ή νοοτροπιών.

Μουσειοπαιδαγωγική:

περικλείει όλες τις δραστηριότητες που μπορεί να προσφέρει ένα μουσείο, ανεξάρτητα από την ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο ή το κοινωνικό υπόβαθρο του κοινού.

Πινακοθήκη και Μουσειακή Εκπαίδευση

Μουσειακή Εκπαίδευση και Πινακοθήκη

Η πινακοθήκη, όπως και κάθε άλλο μουσείο, αποτελεί επίσης έναν χώρο, όπου μεταδίδονται πληροφορίες για το παρελθόν.

Μέσα από συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα ή σκηνές της καθημερινότητας, αναδεικνύονται οι καλλιτέχνες, τα έργα τους, η πηγή της έμπνευσής τους και δημιουργούνται συναισθήματα, καθώς οι επισκέπτες συγκινούνται από τα έργα τέχνης και εμπνέονται.

Μουσειακή Εκπαίδευση και Πινακοθήκη

Με τις εξελίξεις στον τομέα της μουσειακής εκπαίδευσης, διοργανώνονται μουσειακά εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία απευθύνονται σε όλους, ανεξαρτήτως ηλικίας.

Σε μια εποχή, που η τέχνη δεν έχει πρωτεύον ρόλο στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και δεν είναι όλοι οι νέοι εξοικειωμένοι με την επίσκεψη σε ένα τέτοιο χώρο, πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

Είναι επιτακτική η ανάγκη να αναγνωριστεί η συμβολή των τεχνών στην ανάπτυξη γνωστικών δεξιοτήτων και της συναισθηματικής νοημοσύνης των παιδιών.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως, πλέον η παιδαγωγική της τέχνης έχει την εγγενή δυνατότητα να συνδυάζει διαφορετικούς τρόπους μάθησης και νοηματοδότησης, ενώ οι τεχνολογικές εξελίξεις διευκολύνουν όλο και περισσότερο αυτή την κίνηση για μετάδοση γνώσεων.

Μουσειακή Εκπαίδευση και Πινακοθήκη

Η σημασία της τέχνης φαίνεται από τους ευρύτερους μαθησιακούς στόχους και διαθεματικές προσεγγίσεις αλλά και στην ενδυνάμωση της φαντασίας και ενθάρρυνση της περιέργειας και εξερευνητικού πνεύματος.

Ο μουσειοπαιδαγωγός, για την αποτελεσματικότερη διεξαγωγή του προγράμματος και κατά την επιλογή μουσειοπαιδαγωγικών μεθόδων και προσεγγίσεων, οφείλει να λάβει υπόψιν συγκεκριμένους παράγοντες, όπως τα κοινωνικά, ηλικιακά και μαθησιακά χαρακτηριστικά του κοινού στο οποίο απευθύνεται, τα κίνητρά τους, τις γνώσεις και ερμηνευτικές δυνατότητές τους, το μέγεθος και τη δυναμική της ομάδας, καθώς και τους χρονικούς και χωρικούς περιορισμούς του προγράμματος.

Ο ρόλος του μουσειοπαιδαγωγού

Ο ρόλος του μουσειοπαιδαγωγού

Για την προετοιμασία του συγκεκριμένου προγράμματος, ο μουσειοπαιδαγωγός πρέπει να λάβει υπόψιν την ηλικία των επισκεπτών το μαθησιακό επίπεδο, ώστε να προσαρμόσει το πρόγραμμα στα ενδιαφέροντά τους, τα κίνητρά τους, τις γνώσεις που διαθέτουν, τις δυνατότητες ερμηνείας και τους στόχους που θέλει να επιτύχει με το πρόγραμμα, μέσα στο συγκεκριμένο χώρο και διαθέσιμο χρονικό διάστημα.

Πιο συγκεκριμένα, μέσα από τα έργα τέχνης που διαθέτει στη συλλογή της η Εθνική Πινακοθήκη, ο μουσειοπαιδαγωγός επιλέγει τις μεθοδολογίες εκείνες που δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της μάθησης, να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα αλλά και το διάλογο και την αμφισβήτηση πάνω στα έργα τέχνης. Επιπρόσθετα, ενθαρρύνουν την απόλαυση των έργων που σχετίζονται με την ιστορία της Ελλάδας και, προ πάντων, επιτρέπουν στους νέους να εκφράσουν ελεύθερα τα συναισθήματα που τους δημιουργούνται στη θέαση των έργων και τις απόψεις τους.

«Οι Έλληνες Ζωγράφοι μέσα από τα μάτια των παιδιών»

ΜΟΥΣΕΙΑΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ
ΤΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ

«Οι Έλληνες Ζωγράφοι μέσα από τα μάτια των παιδιών»

- Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «ΟΙ Έλληνες Ζωγράφοι μέσα από τα μάτια των παιδιών» απευθύνεται σε 15-20 παιδιά δημοτικής εκπαίδευσης, ηλικίας 10-12 ετών περίπου και λαμβάνει χώρα στην Εθνική Πινακοθήκη Αθηνών.
- Έχει διάρκεια ενός μήνα και περιλαμβάνει μία συνάντηση την εβδομάδα, συγκεκριμένα κάθε Σάββατο και διαρκεί 1:30 με 2 ώρες, ανάλογα τις απαιτήσεις της κάθε συνάντησης.
- Αποσκοπεί στο να φέρει τους νέους σε επαφή με τα έργα τέχνης που φιλοξενούνται στην Πινακοθήκη, να τους εξοικειώσει και ευαισθητοποιήσει σε θέματα τέχνης και αισθητικής, καθώς και να καλλιεργήσει την εθνική και πολιτισμική ταυτότητα, την κριτική σκέψη αλλά και τον διάλογο πάνω σε έργα τέχνης Ελλήνων καλλιτεχνών.
- Η συμβολή των έργων τέχνης έχει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των γνωστικών δεξιοτήτων, στην συναισθηματική νοημοσύνη και στην ενδυνάμωση της φαντασίας, της εξερεύνησης και της περιέργειας.
- Μέσα από την μουσειοπαιδαγωγική, την κατάλληλη προετοιμασία εκπαιδευτικών και παιδιών για ένα τέτοιο πρόγραμμα και δραστηριότητες που τα παιδιά έχουν ενεργό ρόλο, είναι δυνατή η εκπλήρωση των στόχων για την καλλιτεχνική καλλιέργεια των νέων.

«Οι Έλληνες Ζωγράφοι μέσα από τα μάτια των παιδιών»

Πριν ξεκινήσει το πρόγραμμα, δίνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να παρακολουθήσουν ενημερωτικές συναντήσεις, ώστε να προετοιμάσουν την επίσκεψη των μαθητών στην Εθνική Πινακοθήκη.

Οι συναντήσεις αυτές έχουν ως στόχο να ενημερώσουν τους εκπαιδευτικούς για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Εθνικής Πινακοθήκης και τις δραστηριότητες του, τα έργα τέχνης που φιλοξενούνται καθώς και τις περιοδικές εκθέσεις.

Προσφέρεται αρχείο με εκπαιδευτικό υλικό, ώστε οι εκπαιδευτικοί να παρουσιάσουν στους μαθητές στο σχολείο πριν από την επίσκεψή τους στην Πινακοθήκη, για να τους προετοιμάσουν για το θέμα του προγράμματος και όσα πρόκειται να συναντήσουν εκεί.

Έχοντας ενημερωθεί πλήρως για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, οι εκπαιδευτικοί ενημερώνουν τους μαθητές στον χώρο του σχολείου πως πρόκειται να επισκεφθούν την Εθνική Πινακοθήκη στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος που έχει τίτλο «Ταξίδι στην Ιστορία της Ελλάδας μέσα από τα Χρώματα Ελλήνων Καλλιτεχνών».

Τους προετοιμάζουν για το περιεχόμενο της Εθνικής Πινακοθήκης και τους στόχους του προγράμματος και γίνεται σύντομη αναφορά στα έργα που φιλοξενεί η Πινακοθήκη και τους καλλιτέχνες που τα φιλοτέχνησαν.

1η Συνάντηση: Γνωριμία

Διάρκεια: 1:20 ώρες

Στόχοι:

- Γνωριμία μαθητών με τον εμπυχωτή του προγράμματος
- Εξοικείωση με τον χώρο της Εθνικής Πινακοθήκης
- Ενημέρωση σχετικά με τα έργα που φιλοξενεί και τους καλλιτέχνες που τα φιλοτέχνησαν
- Μέσω ενός εποικοδομητικού διαλόγου ανταλλάσσουν πρώτες απόψεις και ιδέες.

Μεθοδολογία:

- Ομαδοσυνεργατική μέθοδος
- Ερωταποκρίσεις
- Διάλογος
- Καταιγισμός ιδεών
- Συμμετοχική παρατήρηση

1^η Συνάντηση

Α' Φάση (10 λεπτά): Ρυθμικό παιχνίδι γνωριμίας. Προφορικό συμβόλαιο.

Β' Φάση (20 λεπτά): Ο μουσειοπαιδαγωγός κάνει μια μικρή ιστορική αναφορά για την Πινακοθήκη. Τα παιδιά παρατηρούν τους πίνακες στον χώρο.

Γ' Φάση (20 λεπτά): Τα παιδιά εκφράζουν τα συναισθήματα που τους δημιουργούν τα έργα.

Δ' Φάση (30 λεπτά): Τα παιδιά δουλεύουν σε ομάδες και δημιουργούν μια ιστορία με το έργο να αποτελεί στιγμιότυπο της ιστορίας. Αναπτύσσει την αφηγηματική τεχνική και προάγει την συναισθηματική εμπλοκή με τα έργα τέχνης. Διηγούνται την ιστορία σε όλους μπροστά από το έργο τέχνης. Ο μουσειοπαιδαγωγός αναλαμβάνει να βιντεοσκοπήσει την κάθε ιστορία.

2η Συνάντηση: Πίνακες της Ελληνικής Επανάστασης

Διάρκεια: 1:30 ώρες

Στόχοι:

- Αναφορά στην Ελληνική Επανάσταση και τους πίνακες που αποτυπώνουν σημαντικά στιγμιότυπα του εθνικού αγώνα
- Ανάπτυξη του αισθήματος της εθνικής ταυτότητας
- Καλλιέργεια συναισθηματικής νοημοσύνης και αισθητικής.

Να σημειωθεί πως για τις δραστηριότητες λαμβάνεται υπόψη η περιοδική έκθεση «Το 1821 στη ζωγραφική. Η Ελλάς απαιτεί την ιστορική Πινακοθήκη της» εκτός από τους πίνακες της μόνιμης συλλογής.

Μεθοδολογία:

- Ομαδοσυνεργατική μέθοδος
- Ερωταποκρίσεις
- Διάλογος
- Συμμετοχική παρατήρηση

2^η Συνάντηση

Α' Φάση (20 λεπτά): Η δεύτερη συνάντηση ξεκινά με ένα εισαγωγικό παιχνίδι σχετικά με τα έργα της περιοδικής έκθεσης.

Β' Φάση (30 λεπτά): Ο μουσειοπαιδαγωγός κάνει μια σύντομη αναφορά για το κάθε έργο, τον ζωγράφο, για τη σκηνή που αποτυπώνεται, τα πρόσωπα που αναπαρίστανται και τον ρόλο τους στον αγώνα. Οι νεαροί επισιέπτες επιχειρούν να αναγνωρίσουν τα σημαντικά γεγονότα της Ελληνικής Επανάστασης, τους καλλιτέχνες αυτών και να ενδυναμώσουν τόσο το αίσθημα της εθνικής ταυτότητας αλλά και της συναισθηματικής νοημοσύνης. Μέσω της παρατηρητικότητας, θα αναπτύξουν την κριτική σκέψη καθώς επεξεργάζονται την επιλογή του θέματος από τον καλλιτέχνη και τη χρήση συγκεκριμένων ειφράσεων και στάσεων.

Γ' Φάση (20 λεπτά): Τα παιδιά χωρίζονται σε 3 ομάδες. Έπειτα από κλήρο, η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να αναπαραστήσει έναν από τους πίνακες της περιοδικής έκθεσης που της έχει ανατεθεί. Ο μουσειοπαιδαγωγός αναλαμβάνει να τους φωτογραφίσει.

Δ' Φάση (20 λεπτά): Τα παιδιά παρακολουθούν ένα βίντεο 5 λεπτών σχετικά με την τέχνη στην Ελληνική Επανάσταση και τους καλλιτέχνες έργων τέχνης αυτού του θέματος. Ως εργασία για το σπίτι, δίνονται στα παιδιά κόλλες χαρτί με τους πίνακες της έκθεσης και ξυλομπογιές για να ζωγραφίσουν τον πίνακα που τους άρεσε περισσότερο για να το φέρουν στην επόμενη συνάντηση.

3η Συνάντηση: Η Νεοσύστατη Ελλάδα του 19ου αι.: Ιακωβίδης, Γύζης, Βολανάνης

Διάρκεια: 2 ώρες

Στόχοι:

- Παρουσίαση έργων που αφορούν στη νεοσύστατη Ελλάδα, έπειτα από τους επαναστατικούς αγώνες.

Πολλοί σύγχρονοι ζωγράφοι αλλά κυρίως οι ζωγράφοι που επιλέχθηκαν, Ιακωβίδης, Γύζης και Βολανάνης, αποτελούν σημαντικοί καλλιτέχνες για την αποτύπωση της σύγχρονης Ελλάδας.

- Κατανόηση της κατάστασης της τότε Ελλάδας και του τρόπου ζωής, ο οποίος διέφερε πολύ από το σήμερα.
- Σύγκριση της Ελλάδας του χθες και του σήμερα

Μεθοδολογία:

- Ομαδοσυνεργατική μέθοδος
- Ερωταποκρισεις
- Διάλογος
- Συμμετοχική παρατήρηση
- Παιχνίδι ερωτήσεων
- Βιωματική προσέγγιση

3^η Συνάντηση

Α' Φάση (15 λεπτά): Ο μουσειοπαιδαγωγός, αφού πρώτα παραλάβει τις ζωγραφίες που ανέθεσε στα παιδιά στην προηγούμενη συνάντηση, ξεκινάει διαβάζοντας ένα κείμενο με αποσπάσματα-πηγές της εποχής για την κατάσταση της νεοσύστατης Ελλάδας, με αναφορές για τις κατοικίες, τις ασχολίες, τα επαγγέλματα των ανθρώπων τότε και την καθημερινότητά τους. Με αυτό τον τρόπο προετοιμάζει του νεαρούς επισκέπτες για τα έργα που πρόκειται να δούνε σήμερα. Όλοι μαζί, παρατηρούν τους πίνακες και, με βάση το κείμενο που ακούσανε, προσπαθούν να βρουν πίνακες που σχετίζονται με το θέμα της ημέρας και δικαιολογούν τις απαντήσεις τους.

Β' Φάση (30 λεπτά): Γίνεται λόγος για τους ζωγράφους Ιακωβίδη, Γύζη και Βολανάκη. Ο μουσειοπαιδαγωγός, αφού αναφέρει σύντομα τη ζωή του καθένα και την πορεία τους ως καλλιτέχνες, παρουσιάζει στα παιδιά κάποια από τα πιο χαρακτηριστικά τους έργα, όπως «Παιδική συναυλία» και «Τα πρώτα βήματα» του Ιακωβίδη, «Μετά το μνημόσυνο» και «Γιάντες» του Γύζη, «Μαζεύοντας τα δίχτυα» και «Το λιμάνι του Βόλου».

Γ' Φάση (40 λεπτά): Ακολουθεί η ώρα του «σκιτς». Ο μουσειοπαιδαγωγός αναφέρει στα παιδιά ότι την τελευταία μέρα του προγράμματος θα παρουσιάσουν θεατρικά των 5 λεπτών, βασισμένα στους πίνακες που συζητήθηκαν. Τα παιδιά χωρίζονται σε 3 ομάδες.

Δ' Φάση (30 λεπτά): Τα παιδιά, με τη χρήση ενός προτζέκτορα, παίζουν ένα ερωτηματολόγιο-παιχνίδι ειδικά σχεδιασμένα για το θέμα της εβδομάδας, ως εμπέδωση των όσων έμαθαν.

4η Συνάντηση: Ελληνική Τέχνη του 20ου αιώνα: Χατζηκυριάκος-Γκίικας, Εγγονόπουλος, Γαΐτης

Διάρκεια: 1:30 ώρες

Στόχοι:

- Μύηση των παιδιών στην τέχνη του 20ου αιώνα, μια περίοδο που βίωσε δύο Παγκόσμιους Πολέμους
- Επαφή των παιδιών σε μια ζωγραφική που εισάγει αντισυμβατικά, κονστρουκτιβιστικά και κυβιστικά στοιχεία. Είναι η εποχή, που η ελληνική τέχνη κάνει στροφή στον τρόπο απόδοσης της πραγματικότητας.
- Τα παιδιά καλούνται να ανακαλύψουν τα στοιχεία των έργων αυτής της περιόδου, όχι όπως είναι αλλά όπως ο καλλιτέχνης θελει να τα αποδώσει.
- Ανάλυση και παρατήρηση πινάκων τριών κυρίως ζωγράφων, του Χατζηκυριάκου-Γκίικα, του Εγγονόπουλου και του Γαΐτη.

Μεθοδολογία:

- Ερωταποκρίσεις
- Συμμετοχική παρατήρηση
- Διάλογος

4^η Συνάντηση

Α' Φάση (10 λεπτά): Ο μουσειοπαιδαγωγός αναφέρει στα παιδιά πως έχει κρύψει σε διαφορετικούς χώρους της πινακοθήκης στοιχεία που υπάρχουν σε πίνακες των Χατζηκυριάκου-Γκίκα (η πολύχρωμη κιθάρα από το «Λαϊκά παιχνίδια»), Εγγονόπουλου (η χρυσή περικεφαλαία για το έργο «Θέατρον») και Γαϊτή (ένα κόκκινο καπέλο από το έργο «Ανθρώπινα τοπία»).

Β' Φάση (30 λεπτά): Προσπαθούν να αποτυπώσουν προσωπικές απόψεις και ιδέες για τα έργα. Ο μουσειοπαιδαγωγός τους παροτρύνει να εκφράσουν τα αισθήματα που τους δημιουργούν, να κάνουν υποθέσεις για το τί απεικονίζουν τα έργα.

Γ' Φάση (30 λεπτά): Σε τρεις μαθητές ανατίθεται να διαβάσουν στα υπόλοιπα παιδιά από ένα σύντομο κείμενο ο καθένας, που περιγράφεται ένας πίνακας (χρώματα, σχήματα, μορφές, αντικείμενα).

Δ' Φάση (20 λεπτά): Ο μουσειοπαιδαγωγός ενημερώνει στα παιδιά πως στην τελευταία συνάντηση θα παρευρεθούν και οι γονείς τους. Με την επιτήρηση του μουσειοπαιδαγωγού, κάνουν πρόβες τα σκετς που έχουν αναλάβει και με τις συμβουλές του μουσειοπαιδαγωγού κάνουν αλλαγές.

5η Συνάντηση: Τα Παιδιά παρουσιάζουν με τα Δικά τους Χρώματα την Ιστορία της Ελλάδας.

Διάρκεια: 1:30 ώρες

Στόχοι:

- Μύηση των παιδιών στην τέχνη του 20ου αιώνα, μια περίοδο που βίωσε δύο Παγκόσμιους Πολέμους
- Επαφή των παιδιών σε μια ζωγραφική που εισάγει αντισυμβατικά, κονστρουκτιβιστικά και κυβιστικά στοιχεία. Είναι η εποχή, που η ελληνική τέχνη κάνει στροφή στον τρόπο απόδοσης της πραγματικότητας.
- Τα παιδιά καλούνται να ανακαλύψουν τα στοιχεία των έργων αυτής της περιόδου, όχι όπως είναι αλλά όπως ο καλλιτέχνης θελει να τα αποδώσει.
- Ανάλυση και παρατήρηση πινάκων τριών κυρίως ζωγράφων, του Χατζηκυριάκου-Γκίκα, του Εγγονόπουλου και του Γαϊτή.

Μεθοδολογία:

- Ερωταποκρίσεις
- Συμμετοχική παρατήρηση
- Διάλογος

5^η Συνάντηση

Α' Φάση (10 λεπτά): Ο μουσειοπαιδαγωγός καλωσορίζει μικρούς και μεγάλους στην Εθνική Πινακοθήκη. Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες για τις επόμενες δραστηριότητες.

Β' Φάση (20 λεπτά): Η πρώτη ομάδα ενημερώνει τους γονείς ότι θα ακολουθήσει προβολή των βιντεοσκοπήσεων με τις παρουσιάσεις των ιστοριών βασισμένες σε πίνακες που ετοίμασαν στην πρώτη συνάντηση.

Γ' Φάση (30 λεπτά): Η δεύτερη ομάδα παρουσιάζει στους γονείς τις ζωγραφιές που τους είχε ανατεθεί στη δεύτερη και στην τέταρτη συνάντηση καθώς και τις φωτογραφίες με τις αναπαραστάσεις των πινάκων.

Δ' Φάση (20 λεπτά): Έρχεται η ώρα οι γονείς να παρακολουθήσουν τις αυτοσχέδιες παραστάσεις των παιδιών. Όλες οι ομάδες παρουσιάζουν τα σκετς τους, βασισμένα στον πίνακα που τους ανατέθηκε.

Ε' Φάση (10 λεπτά): Πραγματοποιείται η τελική αποτίμηση της τελευταίας συνάντησης. Τα παιδιά και οι γονείς εκφράζουν τα συναισθήματά τους και τις εντυπώσεις που τους άφησε. Ο μουσειοπαιδαγωγός, τέλος, εκφράζει τη δική του εμπειρία από το πρόγραμμα και τη συμμετοχή των παιδιών και τους ευχαριστεί. Το πρόγραμμα λήγει με ένα αποχαιρετιστήριο δώρο σε όλα τα παιδιά.

Συμπεράσματα

- Ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως διαμεσολαβητή και η σχέση των
- παιδιών με την τέχνη
- Η σημασία του μουσειοπαιδαγωγού στην ενίσχυση της
- αισθητικής παιδείας των μαθητών
- Δυνατότητες αξιοποίησης της τέχνης στον χώρο του σχολείου
- Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης
- Σημείο εκκίνησης προβληματισμών και στοχασμών

Βιβλιογραφία

- Παπαχατζίδου Σ. & Καπετανίδου Δ., «Διαπραγματεύσεις υλικού πολιτισμού. Ο συμβολισμός του τοπικού γυναικείου ενδύματος της Θράκης μέσα από εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε μουσεία», στο Σπ.-Γ. Σούλης-Μ. Λιακοπούλου (επιμ.), ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ *Εκπαίδευση στον 21 ο αιώνα: σύγχρονες προκλήσεις και προβληματισμοί* (β' τόμος), Ιωάννινα 2022, εκδ. Gutenberg.
- Desvallees A., Mairesse F., *Βασικές Έννοιες της Μουσειολογίας*, 2014, ICOFOM.
- Hooper-Greenhill E., *Museums and their visitors*, London, 1994, Routledge.
- Hooper-Greenhill E., *Museums and Gallery Education*, London, 1994, Leicester University Press.
- Lumley R., *The Museum Time Machine-Putting Cultures on Display*, London, 1988, Routledge.
- McLuhan M., *Understanding Media: The extensions of man*, New York, 1964, McGraw-Hill.

Ευχαριστούμε!
